

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri v danem naslednjem dne ter stane mesečno po pošti K 20.—, za inostranstvo K 40.—, dostavljen na dom K 22.—, prejel v upravi K 20.—, inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA* MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

TABOR

518

UREDKIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priležje, drugo. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevnica št. 11751.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rekopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 28. februarja 1922.

Številka: 48.

Kralj Aleksander Mariboru.

Povodom proslavitve visoke zaroke Nj. Vel. kralja z rumunsko princezino Marijo dne 22. t. m. v Mariboru, ko so vse čete tukajšnje garnizije z enodušnimi in nerazdeljenimi čustvi celokupnega mariborskega meščanstva, neglede na vero in narodnost, tako vidno in jasno manifestirale svojo ljubezen, zvestobo in udanost do našega junaškega in mladega vladarja, je komandant mesta, polkovnik Babič, v polnem navdušenju nad temi bratskimi čustvi, ki vežejo meščanstvo in vojsko, odposlal sledečo brzojavko:

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. v Bukarešti.

Vam vsikdar udano mesto Maribor enodušno in z največjim navdušenjem proslavlja današnji dan Vaše zaroke z Njenim Visočanstvom princezo Marijo in v goreči molitvi za vso Vašo srečo kliče: Živel!

Pukovnik Babič.

Na ta pozdrav mesta Maribora je Njegovo Veličanstvo, naš kralj, kljub temu, da so ga zaposlile zaročne svečanosti, blagovolił odgovoriti s sledečo brzojavko:

Pukovniku Babiču — Maribor.

Bukarešta, kraljevi dvorec, 24. februarja:

Srdačno blagodarim.

Aleksander.

Mesto Maribor je ponosno, da mu vladar posveča toliko pozornost.

Proti moratoriju.

(Spomenica gospodarskih korporacij v Ljubljani.) Takoj, ko so septembra meseca 1921, došlo v javnost vesti, da namerava vlada po posebni naredbi odložiti plačila trgovskih obveznosti v inozemstvu z valuto visoke vrednosti, je Trgovska in obrtna zbornica vložila svoj protest pri finančnem ministru proti moratoriju v vsaki formi ter opozorila na veliko opasnost koja od vsake take akcije proti našemu kreditu v inozemstvu, naši reputaciji, prestižu naše države in vrednosti naše valute. Faktum je, da so vse te same o odlaganju plačil v inozemstvu, ko so došle v druge države, takoj neugodno učinkovale. Izvzale so nepoverjenje ter proizvele slabo mišljenje v inozemskih krogih, škodile so kreditu naših industrijalcev in trgovcev ter našim novčanim zavodom. Vrednost našega novca je trpela. Akoprem ne more biti dvoma o tem, da je inozemstvo nepovoljno in neugodno ocenjevalo že same priprave za odlaganje plačil v inozemstvu in akoprem so se oglašili proti moratoriju v vsaki formi naši najodličnejši ekonomski zastopniki, akcija ni prestala, marveč se je dogodilo, da je vlada nedavno predložila Narodni skupščini projekt zakona o odlaganju povojnih trgovskih plačil.

Podpisane gospodarske korporacije, obrane na konferenci dne 24. t. m.

Sporazum med Francijo in Anglijo.

Genovska konferenca se prične 10. aprila.

DKU Boulogne, 25. februarja. (Havas.) Francozka službena objava o današnji konferenci poroča: Ministrska predsednika Lloyd George in Poincaré sta se danes sestala v prostorih boulognske podprefektore. Razgovor je trajal več kot 3 ure. Na tem sestanku sta na prav prirčen način razpravljala o celi vrsti problemov, ki so danes aktualni obema zaveznikoma. Ministrska predsednika sta se pečala predvsem z konferenco v Genovi in se popolnoma zedinila glede garancij, ki so potrebne, da se ne bo razpravljalo ne o zadevah, ki se tičejo Zveze narodov in pogodbe, ki so bile sklenjene po sklepu miru, niti o pravihah zaveznikov do vojne odškodnine. V kratkem se bodo sestali v Londonu strokovnjaki, da pretrasejo gospodarska in tehnična vprašanja, italijansko vlado pa se bo naprosilo, da skliče konferenco na dne 10. aprila Lloyd George in Poincaré sta se prijateljsko sporazumela v vseh vnaprej določenih točkah in na ta način dosegla gotovost, da bo sporazum med Francijo in Anglijo v vseh mednarodnih vprašanjih že kmalu pokazal bogate sadove. Oba državnika sta sedaj sigurna, da ne bo nobena politična težkoča ovirala obeh zaveznikov pri sporazumnem delu za gospodarsko obnovo Evropa in za udržitve miru.

DKU Pariz, 26. februarja. (Havas.) Diplomatični sotrudnik „Agence Havas“ javlja: Smernice obeh vlad se določijo potem, ko se bo podrobno razmotril francoski memorandum. Po dosedanem izidu tozadevnih pogajanj se ne bo razpravljalo ne samo o izpremembi versailleske mirovne pogodbe, temveč tudi o izpremembah sentgermainške, neullyske, trianonske in sevreske mirovne pogodbe. Tudi s strani sovjetske vlade sklenjene pogodbe ostanejo izven diskusije. Z onim členom resolucije, ki določa, da se države obvežejo, da ne bodo napadale, se ni dotaknila pravica zaveznikov, da nastopijo v sankcijskih zadevah. Vprašanje sovjetske vlade se bo odložilo na zadnje dni ženevske konference, bo imela vsaka vlada glede tega prošle roke. Sveti bodo morali prevzeti odgovornost za državna posojila prejšnjih ruskih vlad. O problemu evropske razorožitve se v Genavi ne bo razpravljalo, ker Nemčija še vedno ni izvršila svojih obveznosti.

Nova italijanska vlada.

Facta ministrski predsednik, Scharzer zunanji minister.

DKU Rim, 25. febr. (Stefani). Kralj je sprejel demisijsko Bonomijevega kabineta in poveril poslancu Factu sestavo nove vlade. Facta je predložil kralju sledečo listo, katero je kralj tudi sprejel: Predsedništvo in notranje zadeve Facta, zunanje zadeve Scharzer, kolonije Annidola, pravo Luigi Rossi, finance Bertone, drž. zaklad Peano, vojna di Scalca, mor-

narica de Vito, prosveta Anille, javna dela Riccio, poljedelstvo Bertini, industrija in trgovina Theofilo Rossi, socialna strib Gella Sbarba, pošta Cesaro, osvobodjena ozemlja začasno Facta. Ministrstvo obsega 8 demokratov, 3 klerikalce, 1 agrarca, 1 reformnega socialista in 1 liberalca-desničarja.

Italijansko delovanje na Bolgarskem.

Italija pripravlja zvezo z Bolgarijo, Madžarsko in Albanijo.

Atene, 25. febr. Atenski list „Ellentheros Typos“ prinaša od svojega sofijskega dopisnika obširen dopis, v katerem javlja, da se vrše v Sofiji neprestano tajni diplomatski sestanki, ki jih vodi poseben italijanski delegatiz Rim. V načelu je že izdelan načrt za medsebojno zvezo Italije, Bolgarije, Madžarske in Albanije. Sedaj se vadijo pogajanja le še o podrobnosti.

Dopisnik atenskega lista trdi, da se bo zveza oficijelno sklenila in proglasila že letošnjo pomlad. Istočasno se izvrši tudi svečana zaroka bolgarskega kralja Borisa s hčerko italijanskega kralja Jolando. — Vesti o zaroki Borisa in Jolande so se pojavile že ponovno, a so jih doslej demantirali tako v Sofiji kakor v Rimu.

Vojaški dogovor med Češkoslovaško in Francijo.

Dunaj, 26. februarja. „Reichspost“ javlja, da je bil sklenjen med Češkoslovaško in Francijo vojaški dogovor, po katerem se obe državi obvezujeta za dobo 50 let na vzajemno pomoč v slučaju nemškega napada.

Koroški Slovenci pri dr. Schobru.

Dunaj, 28. februarja. Odposlanstvo koroških Slovencev pod vodstvom čeških poslancev Machata in Klimesa se je zglasilo pri zveznem kancelarju dr. Schobru in mu predložilo zahteve koroških Slovencev glede šolskih in kulturnih vprašanj.

Aretacija mednarodnega goljufa.

DKU Pariz, 26. febr. (Havas). Kakor je bila obveščena pariška poli-

cija, je barcelonska policija aretirala Spanca Xbusa, ki je pod raznimi imeni skozi pol leta ponarejal čke in opeharil več evropskih in ameriških bank za približno 4 milijone frankov.

Kralj se je vrnil v Beograd.

DKU Bukarešta, 26. febr. (Orient Radio). Kralj Aleksander se je danes zvečer vrnil v Beograd.

DKU Bukarešta, 26. febr. (Or. Radio). Ministerski predsednik Pašic je izjavil poročevalcu agence Orient Radio, da se je na pogajanjih v Bukarešti dosegel popoln sporazum v vseh vprašanjih, tisočih se genovske konference. Države male antante bodo zastopale vzajemno interese, ki so vsem skupni in si bodo edine tudi v vprašanju, ali naj se priznajo sovjetske zahteve ali ne.

Velikanski požar v Mariboru.

Glej 2. stran.

Ljubljani, so soglasno mnenja, da ta zakonski projekt ogroža v težki meri najvažnejše gospodarske interese naše države ter da je cela ta akcija taka, da se je upravičeno bati katastrofalnih posledic za našo valuto, za naš inostranski kredit ter za naš ekonomski prestiž v inozemstvu. Opasnost obstaja, da v vezi z drugimi neugodnimi prilikami naše države odložitev trgovinskih plačil na pram inozemstvu z višje vredno valuto v opasni meri pripomore do poslabšanja gospodarskega položaja in naših valutarnih prilik. Podpisane gospodarske korporacije z vso odločnostjo svara Narodno skupščino pred sprejetjem kakoršnegakoli zakona, kateri omogoča tuzemskim debitorjem odložiti plačilo trgovskih obvez napram inozemskim kreditorjem. Podpisane korporacije opozarjajo, da projekt zakona, predložen Narodni skupščini, po svojem bistvu tako raz gospodarsko kakor raz pravno stališča sojeno, pomenja moratorij (član I, član IV, član VIII zakonskega projekta). Podpisane korporacije, preverjene o veliki opasnosti takega izrednega instrumenta v normalnih časih, nujno prosijo, da Narodna skupščina odkloni ta projekt, ter brez odloga poskrbi za to, da se o tem njenem sklepu informira oficijelno tuzemski in inozemski javnost. Naš celokupni gospodarski položaj ter osobito labilno stanje naše valute zahteva neodbitno, da takoj prepreči v inozemstvu vsaki vzrok nezaupanja v našo državo zbog priprave plačilnega moratorija v kakršnikoli obliki. Podpisane korporacije smatrajo, da je takojšnja odklonitev tega gospodarsko nesrečnega in zelo opasnega zakona tem bolj potrebna, ker projekt po celi svoji sestavi ne ustreza resničnim interesom naše trgovine ter je vsled kompletnosti svojega ustroja praktično jedva provedljiv. Opozarjamo na to, da v členih V. in VI. ne vpoštevata organizacije sodišče v vseh delih naše države ter da ima v členu IX. točke razumljiva in jako opasna določila, katera morejo omajati celo zaupanje v imobilijarni kredit. Za trgovsko firmo, koja bi se poslužila takega zakona, samo provzročila, da glede na nesigurnost denarnega kurza v bodočnosti, efektivno tak gospodarski položaj, da bi bila prizadetim trgovskim firmam odvzeta vsaka možnost potrebne svobode v obratnih dispozicijah. Podpisane korporacije so na stališču, da je osobito v mladi državi, kakor je naša z vso skrbnostjo in enotnostjo treba respektirati trgovinske obveze napram inozemstvu, da je čuvati z največjo skrbnostjo kredit in ugled države ter ustanov javnega značaja kakor je prava fondova. Kadar so težave vsled izrednih prilik, kakor je hitro dviganje tujih valut, je pač dopustno prizadeti firmam iskati samim ali po svojih organizacijah dobrovoljnega sporazuma z inozemskimi kreditorji, odločno pa je opustiti vsako državno akcijo, ako se neče rušiti državnega kredita in gospodarske veljave v inozemstvu. Država ne sme delati sile inostranskim kreditorjem za njihove zahteve napram naši trgovini.

Konečno opozarjajo podpisane gospodarske korporacije, da se naša javnost spričo odpora pretečne večine gospodarskih organizacij vse kraljevine proti odlaganju plačil ne more ubraniti utisa, da se tak zakon namerava vzgled korist manjšega števila firm, koje se vsled inozemskih kupij začle v težavem položaj. Opasnost obstaja, da tak nje poostri politična nasprometva širokih mas volilcev proti naši trgovini in proti pridobitnemu življenju naroda, ter vli te mase v radikalne političke struje.

Iz vseh teh razlogov podpisane kor-

poracije z vso trdnostjo pričakujejo, da Narodna skupščina zavrne zakonsko predlogo o odlaganju povojnih trgovskih plačanih ter naredi konec vznemirljivim, naš kredit težko prizadevajočim vestem o nameravanem moratoriju. — Ako kedaj, velja sedaj za naše celokupno gospodarstvo, da je vsako nadaljeje vzdrževanje nesigurnega položaja izpodkopavanje in uničevanje našega gospodarstva. V tem primeru dejansko velja za odlaganje »Periculum in mora«.

V Ljubljani, dne 24. febr. 1922.

Trgovska in obrt. zbornica v Ljubljani.
Kmetijska družba za Slovenijo.
Zveza industrijev na slov. ozemlju.
Zveza jugoslov. hranilnic v Ljubljani.
Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani.
Zveza trg. gremijev in zadr. v Sloveniji.
Pekr. zveza obrtnih zadr. v Ljubljani.
Zadružna zveza v Ljubljani.
Zveza slov. posojilnic v Ljubljani.
Sindikati bank v Ljubljani.
Prvo društvo hišnih posest. v Ljubljani.

Zanimivosti.

Misteriozna vila v Londonu. — Ločitev zakona radi prekratkega krila.

V nekem delu Londona se nahaja vila, ki je bila že petindvajset let zaprta za vsakega tujea. Nikdo ni med tem časom prestopal praga te hiše, v kateri je stanovala neka stara ženska. V celi vili je bila popolnoma sama. Ni imela niti enega služabnika, ker je vse posle opravljala sama. Samo po dvakrat na teden je šla v mesto, si kupila vse potrebno, ter se zopet zaprla. V zadnjem tednu pa ves čas ni prišla iz vile. To so je zdelo policiji, ki je njene navade že dobro poznala, sumljivo. Vdrli so s silo v vilo in res našli žensko težko bolno. Odpejli so jo takoj v bolnišnico, kjer pa je kmalu na to umrla. Na ta način so prodrli tudi v skrivnosti te vile. Vsa vila je opremljena z najdragocenejšim pohištvom, ki pa je razmeščeno brez vsakega reda. V vsakem kotu je bilo vse polno pajčevin, a pohištvo je pokrivala za prst debela plast prahu. Od jedil. se je našel sam star flebeček kruha. Zdi se, da živa bitja, ki so se nahajala v vili, so bile podgane, dasiravno ni bilo nikjer nobenih živali. Sami se, da jih je starka sama krmila. Na zidu je bilo obešenih mnogo umetniških oljnatih slik. V neki omari so našli krasne dragocenosti, vredne več tisoč funtov. V neki drugi omari so našli med obleko nad tristo funtov v zlatu. V nekem predalu so našli dvanajst parov popolnoma novih, še nikdar nošenih dolgih ženskih rokavic. Trdi se, da je bila misteriozna starka pred tridesetimi leti ena najbolj znanih londonskih pevk, a vrh tega še posebno

Adrienne Cambry:

Starejši brat.

Na Chaumelleski kmetiji ni bilo več očeta in matere, ostali so trije bratje, najstarejšemu, Paskalu, so pravili: starejši brat.

Bilo mu je 30 let. Paskal je bil posestnik in poglavar družine, ter skrbel za mlajša brata, 24 letnega Petra in 18 letnega Andreja. Ko se je Peter vrnil z vojne na kmetijo, mu je rekel Paskal: kakor reče oče sinu:

»Oženi se, Peter. Dolgo že nimam kmetija svoje gospodinje in vsak dan čutim, kako nam je manjka. Ali si že našel katero?«

»Ne. Na to nisem niti mislil. Čemu se ne oženiš ti?«

»To je drugače kot si misliš, Peterček. Jaz sem vajin oče in mati, nisem sam svoj gospod! Kaj bi za Boga, delal z ženo, jaz, ki sem vzgojil dva brata.«

Govoril je resno. Od 15. leta je nosil na sebi veliko odgovornost z vso siadko resnobo, ki je dana prostim in dobrim dušam, katere brez besede in brez ugovora sprejemajo nase stroge življenske zahteve. Dasi sam otrok, je skrbel za 2 otroke, oba še majhna, najmlajši je takrat šele začel govoriti. Tako mu je minila mladost v skrbeh in pri delu na kmetiji, pa v vzgoji mlajših bratov. — Čas je tekel naglo, a zanj ni bilo ne počitka in ne zabave. Vedno je imel ko polno skrbi, kljub temu pa si je bil ohranil oni mir in vedrino, ki ga imajo krepka srca. In ko je začel misliti na ženitev — dolgo se mu niso pojavile take misli —

lepa. V stanovanju se res nahajala slika neke izredno krasne ženske, ki ima s stanko precej podobne poteze. Iz umetniškega življenja se je baje umaknila radi nekega ljubavnega romana, o katerem pa se ni nikdar zvedelo nič natančnejšega.

Nedavno se je vršila pred dunajskim sodiščem zanimiva razprava, na kateri je igralo žensko krilo glavno vlogo. — Neka Emica R. je vložila tožbo za ločitev zakona, češ, ker jo mož vedno pušja in očita, da nosi kratko krilo radi tega, da bi si osvojila druge moške. Zatrjevala je pred sodnikom, da nosi kratko krilo samo radi tega, ker ji mož ne more ali noče kupiti novega, in da je vsled tega pristopila, nositi svoja dekliška krila. Ona bi rada nosila tudi daljša krila, če bi ji mož kupil za to potrebno blago. Tudi mož je vložil radi vednih preprirov v hiši tožbo za ločitev zakona. Plača ne zadostuje, da bi kupoval nove obleke ter popolnoma uvidi, da mora žena nositi svoja oblačila iz dekliških let. Ne vidi pa, čemu izbira baš najkrajša krila in najbolj prozorne nogavice. Lahko bi nosila tudi daljša, čeravno manj lepa krila, ker omoženi ženi ni treba, da bi dopadala še komu drugemu kakor lastnemu možu. Sodnik je bil v zadregi, ker je sklenil vprašati glede kratkega krila strokovnjake. Zastližene ženske so izjavile, da je krilo prekratko, dočim so bili moški »strokovnjaki« mnenja, da je krilo popolnoma primerno. — Ker pa sta oba želela ločitev zakona, je sodnik ugodil njihovi zahtevi.

Dnevna kronika.

— Landru guillotiniran. Dne 25. februarja je bilo končano zadnje dejanje velike afere Landru, ki je nedavno dvignila toliko prahu. Večkratni morilec mladih žensk, pariški mehanik Landru, je bil, kakor znano, obsojen na smrt. Ker je javnost napravila iz njegovih perverzih zločinov senzacionalen svetoven dogodek, je časopisje ves čas od smrtne obsodbe sem prinašalo vesti o novem preobratu Landrujeve afere in še pred par dnevi so pariški listi pisali o možnosti revizije procesa ali pa vsaj o pomilostitvi. Medtem pa je obsodba prišla v roke predsednika Milleranda, ki je potrdil smirno kazen in odločil, da se Landruja usmrti z guillotino. Tako so mu v soboto odrezali glavo in z njim je pokopan zopet en tip človeka — bestije. Pred smrtjo si je dal obriti brado, češ, da hoče še enkrat ugajati damam! Zivinska brezčutnost!

— Brezposelnost v Angliji. Po poročilih iz Londona je prišlo v Ley-

se svoje želje hitro potlačil, kajti za Paskala ni obstajala ženitev.

Kakor oče, poln skrbi za svojo deo, da jo spravi pod streho, se je spomnil, da bi bil Peter goden za ženitev, pa mu je prigovarjal: »Spomni se na mlinarjevo Rožico. Ali bi ti ugajala?« Ta ali ona, v zamem jo, če hočeš, je odgovoril udano. »Ponavljam ti, da nobeni nisem obljubil in da plešem z vsemi dekleti, ne misleč na nobeno. Rožica je zala in pripravna; če bi me ona vzela, bi bil tudi jaz zanj.«

»Jutri grem v mlin in povprašam.« Takšna je bila udanost in slepa pokornost, ki so jo mlajši bratje izkuzovali starejšemu. Zakaj če jim je on žrtvoval svojo mladost in niti vedel ni, da se lahko ljubi koga drugega kot svoje brate, tedaj mu je bila ta udanost najslajše zadoščenje za vse živce.

Zgodaj zjutraj se je Paskal napotil v mlin. Sel je po dolini, polni košatih dreves. Ravno kar se je razvijalo popje, pokrajina je bila podobna cvetočemu vrtu. V daljavi ob straneh so ležale dolgo njive kakor bogato poslikane preproge, nanizane ob stenah amfiteatra.

Paskal je čutil bolj kot kedaj poprej nekako olahkotenje; zdelo se mu je, da se je bil pomladil.

»Ali se Peter zaveda, da bo srečen, da dobi tako ženo kot je Rožica?«

Nekoliko se je bil zresnil, v srce mu je dahnila ožnost, a hitro je bil bila pregnala misel, da bo Peter srečen.

Dospel je v mlin. Rožica, ki ni imela matere, je vodila gospodinjstvo. Njena sveža lica bo zardela, ko je ugledala

tonu včeraj med brezposelnim in polnijo do težkih spopadov. Brezposelni so priredili demonstracije, ki pa jih je policija hotela preprečiti. Krog 2500 brezposelnih je navallil na policijo, ki je napad odvrnilo z orožjem. Več oseb je bilo pri tem ranjenih.

— Sporazum za rumunske meje. Med zastopniki naše in rumunske vlade je glede vprašanja razmejitve v Banatu dosežen popolni sporazum.

— Cerkvene dragocenosti za pobijanje lakote. Sovjetska komisija za pobijanje lakote je sklenila, da se zaplenijo vse cerkvene dragocenosti, posode itd., ki se naj prodajo, a iz kupička naj se nabavi živež za stradalno pokrajino.

Ljudska univerza.

Ljudska univerza. Dasiravno predmet, ki si ga je izvolil predavatelj g. prof. Pava (Politično življenje in naziranje starega veka) ni bil ravno vabljiv, je dvorano napolnilo običajno število poslušalcev. Predavatelj je očital politične boje pri starih Grkih in Rimljanih, boj med kapitalom in proletarcom, kakor tudi boj za nadvlado. Ze tam je bil začetek današnjega socialnega gibanja. In kakor pri starih Grkih za časa demokratskega režima, je tudi danes dolžnost vsakega državljana, da se politično udeležuje, kajti politika ni, kakor mislijo nekateri nekaj nemoralnega ampak izobrazba. Tudi v politiki je treba znanosti predvsem pa poštenja.

Splošen izobraževalni tečaj Ljudske univerze. Z ozirom na sklepe odbora se bo uvedel tak tečaj za vse one srednje in nižje sloje ljudi v starosti med 18—30 let in tudi starejše, ki niso imeli prilike si v šolah ali drugod pridobiti podlago za splošno, umstveno in tembolj za pravo duševno izobrazbo. Oziroma se na ta cilj, bi se na temelju skupnega dogovora, deležencem določili dnevi in čas pouka, ki ki obsegal poleg realističnih predmetov (fizike, naravoslovja in dr.) tudi zgodovino, zlasti kulturno in socialno, leposlovje in narodno gospodarstvo in higijeno. V zadnjih tednih pa sociologijo, psihologijo, etiko in najvažnejša poglavja iz zgodovine filozofije in politične teorije. — Tečaj bi trajal približno 6—8 tednov s 3—4 večeri. — Natančnejše bi se dogovorilo, čim bi se javilo najmanj 50 resnih in stalnih obiskovalcev. Tečaj bo brezplačen, dosten za oba spola, zlasti za omenjeno starost. Prijave sprejema prof. Ivan Fava, Koroševa cesta 34.

Kemičen tečaj se vrši v sredo ob pol 8. uri zvečer. G. predavatelj bo raz-

mladega moža in visoko zavihane roke so ji padle po telesu.

»Ker ste sami, gospodična, vanj povem kar naravnost, kaj me je napotilo k vam. Mislim, da ne prihajam zaman.« Rožica si je sedla in zrla z zanimanjem na Paskala.

»Vam je znano da nimamo očeta, zato je moja dolžnost, da govorim z vami. Prihajam namreč prosit mlinarja za vašo roko.«

Radosen sij je sinil na Rožicinem obrazu in ji vzplamtel v očeh.

»Ali vam ugaja moj brat Peter?«

Veselo je izginilo z obraza, rdečica se je naglo izpremenila v bledost in bolestno razočaranje je leglo tja, kjer se je poprej razlil sladki smehljaj.

Ni rekla ne besedice.

»Vidim, da se ne strinjate s tem.« je Paskal nadaljeval žalostno. »Oprostite, to bi bila dobra partija, toda treba je, da bi vam ugajal.«

In pripravljal se je, da se vrne. Hotel je odpreti iz lat narejena vrata, za katerimi so čakale kure, da jih pustijo mliti in obrniti se, je opazil Rožico, ki je sedela na klopi in grenko jokala. — Paskal se je vrnil k nji.

»Ali sem vas morda užalil?« je vprašal. Presenečen in ginjen je zrl na deklico, ki je še vedno plakala. Lepa je bila, zelo lepa ta Rožica, ki jo je bil izvolil za Petrovo ženo. Gotovo to niso solze veselja! Ves vznemirjen se je obrnil in stopil korak nazaj.

»Gospodična Rožica, odgovorite mi.«

Deklica je naglo vstala, uprla vanj svoje vlažne oči in dejala:

»Povem vam, gospod Paskal, daš...

pravljaj o atomski teoriji. Pridite v obilnem številu.

Prihodnje predavanje »Ljudske univerze«. V petek zvečer ob pol 8. uri predava g. docent dr. Matko o temi: Sredstva človeškega organizma v obrambi proti obolenju. (Kako se človek naravnim putem obrani bolezni). To je prvo predavanje iz medicinske stroke. Z ozirom na zanimivost predmeta samega, ki je bo vedel spretni g. predavatelj samo še povečati, pričakujemo obilni obisk iz vseh slojev prebivalstva.

Velikanski požar v Mariboru.

Franzov mlin v Melju popolnoma pogorel. Nad 100 milijonov škode.

Včerajšnja pomladanska krasna nedelja je bila za Maribor skoraj katastrofalna. Maribor je doživel včeraj velikanski požar, kakor ga že desetletje nihče ne pomni. Kmalu po

11. uri popoldne

je naznanil čuvaj na stolpu stolne cerkve požar v meljskem predmestju. Takoj nato je oznanjeval gost, črn dim, ki se je dvigal iz kompleksa parnega mlina Ludvika Franza in sinov v Melju, mesto požara. Mariborska požarna bramba je takoj nastopila z vsemi razpoložljivimi brigadnicami, aparati in cevmi, ter s hvalevredno naglico odrinila na lice mesta, kjer se je zbralo krog

20.000 ljudi.

Požar, ki je nastal iz dozda še nepojasnjenega vzroka, baje vsled električnega spoja v drugem nadstropju, srednjega trakta, se je z bliskovito naglico razširil.

Kmalu se je razvila pred očmi tisočere množice veličastna slika razdivjanega elementa, katerega ni mogla zastaviti nobena zemeljska sila več. Iz vzhodnega dela mogočnega, krog 50 m dolgega 3-nadstropnega glavnega objekta mlina so se dvigali grozni, temni oblaki dima proti nebu, dočim je v notranjosti plamen uničeval velikanske zaloge nakopičenega žita. Daleč naokoli se je razlegalo prasketanje in pokanje tramov, ki sta jih razjedala vročina in plamen. Iz oken so neprestano svigali proti nebu velikanski, z dimom napojeni oblaki dima, ki so se dvigali v višav. V njih tudi stroha. Pozorišče se je izpremenilo v pravcati vulkan, ki je neprestano bruhal

ogromne egorke,

ki so padali daleč naokoli in povečali

ravno bi ne smela povedati... ne spomni se, toda preveč me muči: ko ste mi rekli, da prosite za mojo roko, sem mislila — jaz nisem mislila, da prosite za vašega brata Petra... »

»Toda za Andreja?«

»Oh! Ta je še otrok!«

»Toda?«

Oči so se jima srečale in oba sta jima

razgovorila povedala.

Paskal je molče obstal. V njem se je odigraval velik prevrat. Prvič je živel za samega sebe, poslušal in slišal je lastno življenje, utripanje lastnega srca, ki je govorilo k njemu.

Zatutil je potrebo biti srečen, misliti na samega sebe; spoznal je nezadovoljstvo in zahteve neutešene sreče. Zdelo se mu je, da je zelo mlad, da je dober življenjski sam za druge in da ima pravico tudi za sebe živeti, ne da bi škodoval svojim bratom... »

Ko je prišel mlinar, je slišal najstarejšega sina kmetije Chaumellovih, ki je prošil za roko njegove hčerke.

Paskal je hitel domov z veselo vročico.

Bi je kakor preroben, mladost mu je plula z obraza. Veselje mu je zažigalo srce in smeh mu je bil uhajal.

»Veš, kaj sem storil, Petreček?« je vprašal brata, stopajoč v vežo.

»Izvolil sem Rožico zase. Kaj praviš?«

»Prav si storil, bratec, če ti deklica ugaja. Ti si najstarejši. Ti moraš zaupati, jaz imam časa. In veš, stvar je taka: Rožica mi ne ugaja. Najsi si izvolil se na, ki bo po mojem okusu.«

Preveč —

nevarnost, da se vnamejo tudi druga poslopja.

Polagoma so prihitele na pomoč tudi požarne brambе iz okolice, tako iz Kamnice Zrko, Pobrežja, Pekar in Hoč, ki so požrtvovalno in z vso skrbnostjo pomagale pri reševanju. Goreči objekt rešiti je bilo popolnoma nemogoče. Zato so morale požarne brambе omejiti svoje delovanje samo na lokaliziranje požara. Med tem se je razširil požar tudi na drugi del velikega kompleksa, na tovarno testenini.

Kmalu je bil tudi ta objekt veš v plamenih. Vsled velikanske vročine je obstajala nevarnost, da se vname tudi še na nasprotni strani ležeče

dvonadstropno skladišče, v katerem se nahaja v pritličju skladišče »Trgovske zveze«, v I. nadstropju zaloga žita trgovca Kopicia in v drugem nadstropju magazini tvrdke Hofmann in Co. Predboji na obeh tega poslopja so že goreli, ko je prihitelo na pomoč vojaštvo 45. pešpolka, ki je del blaga, med drugim tudi pohištvo g. Kopicia, spravilo na varno.

Le skrajni požrtvovalnosti ognje-gascev se je zahvaliti, da so rešili ta objekt ter s tem preprečili še večjo nesrečo.

Še vedno z velikanskim plamenom goreči mlin je nudil grozen prizor. Vsled neznosne vročine je nastal precej močan veter, ki pa je k sreči vel proti malo bolj ob strani ležečemu glavnemu kolodvoru, vsled česar je bila odvrnjena največja nevarnost za v bližini mlina se nahajajoče hišne komplekse v Mo-lu. Velikanski

ogorki so padali 1 km daleč naokrog. Na železnici je vse polno malih pogorišč, kjer se je vnelo z oljem napojeno prodivo, ki leži po tiru.

Ogenj, ki je objel že celo poslopje, se je že začel širiti na bližnje tovarniško poslopje.

Vsled vednega podiranja strešnega ogrodja se je dvigal iz žarečega zidovja pravesti dež gorečih isker.

V veliki nevarnosti se je nahajalo komaj 10 m oddaljeno skladišče za moke z vsemi velikanskimi zalogami.

Ogenj se je polastil lesenega kritega mostiča, ki veže mlin s skladiščem ter tudi še skladišča samega. Začeli so takoj izpraznjevati skladišče. Iz drugega nadstropja so zmetali vojaški in ognje-gasci za približno poldrugi vagon z moke napolnjenih vreč, pri čemur so vreče velikoma popokale in moka se je razsula pot leh. Pri tem se je pokazalo, kako nerodno je zgrajeno skladišče. Okna so zamrežena z močnimi železnimi mrežami, ki se ne dajo niti izdreti niti odpreti, kar je delo pri reševanju silno težkočilo. Neumorni lokalizaciji ognje-gascev se je posrečilo rešiti skladišče z vso dragoceno zalogo brez prevelikega poškodovanja.

Polagoma se je udrla strešno ogrodje gorečega poslopja. Pri tem se je podrl tudi del čelne stene, ki je padla na streho

strojarne na dvorišču, v kateri se nahaja parni stroj, kakor tudi še-le pred 14 dnevi montirani novi električni stroji. Del strehe na strojni se je vdrl in napravil tudi na strojih ogromno škodo. Požar se je končno razširil tudi še na

kotlarno, kjer je napravil kljub požrtvovalnemu delu požarnih bramb ogromno škodo.

Vzrok požara
Še ni natančno dognano. Kakor že omejeno, je baje povzročil ogenj električni spoj, vendar pa se to ne da natančno dognati. Delo v mlinu je že od petka popolnoma počivalo. V soboto in nedeljo so se nahajali v mlinu samo štirje, popolnoma zanesljivi delavci, o katerih ni nobenega dvoma.

Govori se, da se je nahajalo delavstvo v meznem gibanju ter so v soboto zahtevali zvišanje plače, toda brez uspeha. Če je delavstvo v kašni zvezi s požarom, bo ugotovila preiskava, kar pa je skoraj neverjetno.

Vsled grozne vročine in gorečega pe-bela, ki je plaval po zraku se je vnel na kolodvoru vagon z zaboji.

Spravili so ga takoj na odprti tir. Po-

breška požarna bramba je skušala ogenj pogasiti, toda zaman. Vagona ni bilo več mogoče rešiti. Veliko večja nevarnost za mesto pa je bilo

7 cistern petroleja in 2 cisterne benzina, ki so se nahajale v bližnjem skladišču glavnega kolodvora. Železniški usluž-benci so jih še pravočasno spravili na varno mesto.

Nastala škoda.

Mlin in tovarna testenini sta popolnoma pogorela, trojarna in kotlarna je zelo poškodovana. Le skladišče za moko je manj poškodovano, dočim je skladišče testin ostalo skoraj popolnoma nepoškodovano.

Vsled požara nastala škoda se še ne da popolnoma ugotoviti. Poškodovani objekti in stroji, ki predstavljajo velikan-skovrednost, kakor tudi 20 vagonov moke, ki jo je uničil požar, se cenijo na 100 do 120 milijonov kron. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

Težek položaj delavstva.

V Franzovem mlinu je bilo zaposle-nih krog 150 delavcev in nad 20 uradni-kov, ki so vsled te katastrofe izgubili delo in zabredli v veliko bedo.

Požrtvovalnost ognjegascev.

Požarne brambе iz okolice so pomaga-le od pozne noči, dokler ni bila od-stranjena vsaka nevarnost. Požrtvoval-na mariborska požarna bramba se je tudi to pot zopet odlikovala z nesebič-nim in požrtvovalnim delom za svojega bližnjega. Vso noč je vršila po umor-nem dnevnem trudu varnostno službo ter je šele danes dopoldne krog 10. ure zapustila pogorišče, ko je odstranjena vsaka nevarnost.

Požar v „Ljudskem domu“.

Kmalu se je nekoliko polegel požar v Franzovem mlinu, že je bila požarna bramba krog 3. ure zjutraj obveščena, da je izbruhnil požar v prodajalni ljub-ljanskega konzumnega društva (v Ljud-skem domu). S sodelovanjem hišnih prebivalcev se je posrečilo ogenj takoj omejiti in pogasiti. Vnele so se narreč vžigalice, ki so bile naložene v trgovini od tal do stropa. Ni več mnogo mnan-ka, pa bi pregorel strop in požar bi se bil bliskovito razširil. Zgorelo je 20.350 velikih testonov različnih vžigalic. — Drugo blago, sicer ni zgorelo, vendar pa je vsled polivanja z vodo popolnoma pokvarjeno. Glavna zasluga pri lokaliza-ciji tega požara gre poslovojni tega konzuma, ki se je s smrtno nevarnostjo podal v z dimom napolnjeno prodajalno ter na ta način preprečil večjo nesrečo. Značilno pa je, da so se kmalu našli ljudje z nahrbtniki, ki so jedva čakali, kje bi se dalo kaj spobasiti.

Tako je »v ognju in dimu« minula je-tošnja pustna nedelja, ki je bila za Ma-ribor zelo nesrečna.

Mariborske vesti.

Maribor, 27. februarja 1922.

— Hlmen. V soboto 25. t. m. se je poročila trgovka gospica Ivanka Weixl lvo Antoličev v Mariboru.

— Smrtna kosa. V nedeljo 26. t. m. umrl je po dolgi in mučni bolezni g. nadučitelj v p. Ivan E. Weixl, oče zna-nih mariborskih trgovcev in doktorjev Weixl.

— m Jugoslovenska Matica. V ob-javljenem izkazu novega odbora, ki je nedavno izšel v listih, je vsled neljube pomote izpadlo ime odbornika g. dr. Fr. Kovačiča, profesorja bogoslovja v Mariboru.

— m Kam gremo na pustni terek zvečer? Kdor hoče pustni večer pre-živeti v dobri družbi in neprisiljeni za-bavi, naj se poda v „Narodni dom“. Tam bo nudila „Narodna godba“ obilo pustne zabave, veselja in smeha, ple-salcem pa najbolj vabljive plesne točke, da se lahko sučejo od 7. ure zvečer do 2. ure zjutraj.

— m Zahvala. Za železničarsko pevsko društvo „Drava“ so darovali o priliki proslave poroke g. Janko Ravnika, stro-kovnega učitelja v Kranju z gosp. Su-hedelnikovo, gg.: dr. Ravnik, odvetnik 200. din., F. Jančar, hotelir 200. din.,

Posredovalnica Troha 100 din., inž. A. I. 50 din., dr. Fawinger, odvetnik 10 din. Vsem cenjenim gospodem daroval-cem izreka odbor društva najsrčnejše zahvalo.

— m Cercle francols otvari svoje francoske učne kurze 2. marca ob 18. uri v moškem učiteljsku. Vaj, ki so se že prijavili ali se nameravajo prijaviti, naj se točno ob tej uri tamkaj zberejo.

— m Clanom „Slov.Matice“ v Mari-boru naznanjam, da se knjige doše. Dobe se samo v dopoldanskih urah pri-meni, Strossmajerjeva ulica št. 36. Pošt-nica znaša 2-80 K. Clanarina za pri-hodnje leto še ni določena, sprejemam jo v lanski višini. Poverjenik „Slov. Matice“ Pleskovič.

— Za bedno rusko deco se je na-bralo o priliki poroke g. trgovca Ver-nika z gđc. Lojzko Mlekuževo 1820 K. Posnemate!

— Shod za moralni prepoved. Kakor smo že javili, se bo vršil 12. p. m. v kazniški dvorani v Mariboru velik ljudski shod za moralni prepoved. Shod ima kakor v Ljubljani tudi pri nas na-men, da propagira potrebo odločnega odpora proti nevarni demoralizaciji, ki danes ogroža vse plemenite vrednote našega naroda. V pripravljajnem odboru se nahajajo kot zastopniki Profituberkulozne lige, Ljudska univerze in Svete vojske gg.: prof. Fr. Kovačič, docent dr. Matko, sodni nadsvetnik J. Stergar, državni pravdnik dr. Jančič, gimn. ravn. dr. Tomišek, ravnateljica Stupca, prof. Favej in žurnalist Božidar Borko. Pro-gram tega shoda, na katerem bo govo-ril zdravnik, vzgojitelj in kriminalist o velikih moralnih problemih naše družbe, objavimo prihodnje dni.

— m Mariborska porota, ki se pričinja dne 6. marca, bo proti pričakovanju zelo kratka. Doslej so določene sledeče razprave: 6. marca: Antonija Zorjan, uboj; 7. marca: Franc Mekš in Josip Benkič, rop, Alojzij Novak, uboj; 8. marca: Franc Nepomucky, poneverba; 9. marca: Kolman Sador, umor. Zanimiv bo slučaj carinika Nepomuckyja.

— m Ves železniški promet ustavljen v pandeljek dopoldne v levem izlozbe-nem oknu galanterijske veletrgovine Mar-tinc, ker je padel na železniški tir lepak, ki jo oznanjuje „Veliko maškardo“ gle-daliških igralcev pri Götzu. Ubogi gle-dališki igralci! Sedaj bodo odgovorni še za slab promet ter jih gotovo čaka ob-čutna denarna kezen. Pridite torej vsi na njihovo reduto, da jim olajšate to breme in pomagata poplačati globo za sodnijske stroške.

— „Le vkup“ Sestanek v sredo, 1. marca, ob 18. uri v posebni sobi go-stilne „Balkan“. Družine in gostje do-brodošli.

— m Studenci pri Mariboru. Pustni ples Sokola v Studencih na pustni terek zvečer obeta biti ena najboljših priredit-tev našega lepo se razvijajočega društva. Za dobro zabavo je vsaestransko preskr-bljeno, cene jestvinam in pijačam bodo zmerne; poseben poročni urad bo skr-bel, da tisti, ki si v letošnjem predpustu iz kateregakoli vzroka še niso nadeli za-konskega jarma, to še zadnji večer sto-re. Kot spomin na ta svečani dogodek dobi vsak tudi poseben poročni certifi-kat. Torej, prijatelji društva iz Maribora in okolice, na svidenje!

— m Burna občinska seja v Studencih. (Dopis.) Zadnja izvanredna seja občinskega odbora v Studencih je bila jako živahna in burna. Malo je manjkalo, da si gospodje socialdemokrati niso skočili v lase. Izrazov, katere so ti-le gospodje rabili, radi dostojnosti nemoremo pri-občiti. Predbaciivali so si drug drugemu nepoštenost in zahrbtnost. Res čudaki so. Mislili smo, da predstavljajo zaisto „die rote Burg von Brunnendorf“, kakor so na svojem zadajem javnem shodu zatrjevali. Pokazali so pa, da niso trd-ajava, ampak stara razrabljena bajta. Ti gospodje, ki so si nadeli krasno ime „Kmetško delavska skupina“, pred-bacivajo kmetom v okolici, da so kapi-talisti. Pri vsaki seji govore o skupnem in občini koristnem delu, v resnici pa se vsakemu napreduku protivijo. Ome-jeva naj bo samo zadeva o električni razsvetljavi. Za razne stroške igracke panadlegujejo občines prisilnim pobiran-jem denarnih prispevkov. Tako se je nekaj pmetna glaviča, ki je baje v Srbiji

kot bivši avstrijski feldvebel „regiral“ 27 občin, izmislila, da je na mrtvašnici neobhodno potreben zvon za 10.000 K. Ta gospodič feldvebel se je izrazil: „Ta zvonček je potreben občini in sicer prvič za okras, drugič bi se ob glasu tega zvončka, kateri bude spremljal ostanke njegove družine (kakše ostanke ni po-vedal) k zadajem počitku po mojem mnenju marsikateri zakrknjeni grešnik spreobrnil. Dandanes Studenci nimajo zvonov, ker jih je vojska požrla, kar tudi močno upliva na že itak „neverno“ ljudstvo občine Studenci!“ Čudno se nam zdi, da ta gospodič tako zavija in da je kar čez noč postal veren kristijan ko pa se vedno izdaja za socialnega demokrata. Še bolj čudno pa je, da po-rablja za svojo politiko isto metodo kot klerikalci, namreč vero. Mogoče se pa v gospodu Belšku motimo in je res pristaš SLS. Zapomni pa se naj, da se o našem strankarskem prepričanju jako moti in mu za prihodnjč svetujemo, da slične „prikupljive in podkupljive“ fraze opusti. Toliko za danes!

— m Nesreča v Gosposki ulici. Danes dopoldne krog 11. ure je posestnik Franc Wagner iz Plavča razkidal pred hotelom „Pri zemorcu“ v Gosposki ulici vino z voze. Hlapec je za trenutek pustil konje brez nadzorstva. Nenaodoma so se konji splašili ter zdirjali z vozom po Gosposki ulici proti Glavnemu trgu. Zaleteli so se v izložbeno okno cvetlič-arne Weit, razbili šipo, ter zlomili oja pri vozu. Ljudje, ki jih je ob tem času v Gosposki ulici navedno mnogo, so begali na vse strani. Na vozu se je na-hajala 13letna Milka Horvat, ki je padla z voza ter se lahko poškodovala. Gospa Milka Molnar, žena carinskega uradnika, ki se je vrstila s trga, se ni mogla več pravočasno izogniti ter je padla pod voz in si zlomila nogo pod kolenom. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico. Konje so med tem že ustavili in izročili lastniku, ki bo moral povrniti povzo-čeno škodo.

— m Ne more se ločiti od Maribora. 23letna Marija Fleischer iz Judenburga je bila po večkratnem zaporu radi ne-moralnega življenja izgnana iz Maribo-ra za dobo 5 let. Toda po lepem Ma-riboru se ji je silno tožilo. Zato se je ponovno vrnila. Zapazilo pa jo je paz-ljivo oko varnostne straže, in sedaj se pokori v zaporu, po prestani kazni pa bo zopet romala preko meje.

— m Tatvina popra. Pred par dnevi je izginilo na tukajšnjem glavnem ko-lodvoru 58 in pol kg zmlatega popra. Dne 23. t. m. pa je prišel 22letni dela-vec Ferdinand Gros iz Maribora z dve-ma tovarišema v gostilno na Meljski cesti 58 ter ponudil 20 kg popra na prodaj. Ker se je zdela gostilničarju ta kupčija sumljiva, je obvestil stražo, ki je Grosa prišla, dočim sta jo nje-gova tovariša še pravočasno popihala. Dognalo se je, da je Gros že prej nekje prodal 11 kg popra, ki izvira brez-dvomno iz tatvine na kolodvoru. Gros je bil oddan sodišču.

— Dramatična šola. Pouk dramatične šole se vrši v petek, dne 3. marca ob pol 20. uri.

— m Velika kavarna. Ob 17. uri po-poldne čajanka s koncertom v „Klub-baru“.

Sport.

— : POLNP. Da se pospeši izdaja iz-vestja o slovenskem nogometu, je LNP sestavil redakcijski odbor iz gg. Birsa, Betetto, Rebeuscheg, Sepec. PO pozivlja odbore vseh mariborskih klubov, da se-stavijo natančne podatke o ustanovitvi, o dosedanjem razvoju, o odborih, e igrisčih in o občini zbiorih svojih klub-ov, katere se naj do 28. t. m. odda pri g. Sepec Radovan, Grajski trg 2. Po-datki naj pripomorejo k sestavi kratkega, jedrnatega zgodovinskega opisa razvoja nogometa v Sloveniji in imenika pad-saveznih klubov.

— : Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije v Planinci pri Ratečah se bo vršila v nedeljo, dne 26. t. m. ob vsakem vremenu.

— : Občni zbor SSK Maribor. Redni letni občni zbor I. slovenskegh športne-ga kluba „Maribor“ se vrši 3. marca t. l. ob 20. uri v dvorani gostilne „Maribor“ na Grajskem trgu.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.)

(21)

19.

Širok in rumen leži veletok Hoangho v poldanski vročini. Njegova površina izgleda kakor jezero, ki buta svoje valove nevzdržno proti vzhodu, proti morju. Ravno severno od razvalin dela veletok ovinek. Velikanski nasip brani deželo pred poplavo njegovih uničujočih valov. Kitajski veletoki so strašni. Na svoji vesti imajo milijone in milijone ljudi, tisoče in tisoče mest in vasi. Malokdaj potečeta dve leti, ne da bi kak veletok nebeskega cesarstva ne vzkipele ter pokopal v svojih valovih vse, kar doseže. Povsod po Kitajskem stoje ob veletokih s trudom zgrajeni, velikanski nasipi, ki branijo dežele pred poplavo. Toda, ko se v poldni tisoče kilometrov dalje na zapadu v divjem gorovju Kanza in Setvana prične tajati sneg, takrat so čisto tudi ti nasipi brez koristi, kajti narasla voda je močnejša, kakor njihova odpornost; pod njenim navalom se zrušijo in potem plane vodovje preko njih kakor orkan, ki ne prizanaša nikomur.

Na širokem vrhu južnega nasipa stojita Mavda in Kien-Lung. Proti jugu in severu se odpira pogled v neskončne daljine. Pred njima leže stotine vasi in brezkončna polja, katera obdelujejo mirni kmetje, oblečeni v svoje modre platnene halje. Tam gori leži tudi mesto razvalin. Velikansko in tajinstveno se dvigajo sredi njega ostanki nekdanjega židovskega templja. Toda nič se ne gane.

»Konzula ni dolgo nazaj,« reče Mavda. »Idimo dol!«

Potem sedita zopet v senci mogočnega drevesa, povzvajajoč jedila, katera jima servira vodnik iz velike kočare.

Že je minil poldan, že se nagiba žareče solnce proti zapadu. Vodnik se priplazi plaho do Mavde in Kien-Lunga, z njegovega obraza in iz oči odseva tajinstven strah.

»Jaz domov... Prosim lepo, domov... Tu duhov...« ječljiva vodnik, kazoč z roko proti razvalinam. »Povsod strahovi tu!«

Mavda plane kvišku ter ga pogleda s prodirajočim pogledom, da se od strahu umika korak za korakom. »Ti ostaneš tu tako dolgo, kakor bom jaz hotela! Če tvoji duhovi ne store meni nič žalega, potem tudi tebi ne store, maski!«

In vodnik se vrže na tla, se stisne skupaj, skrije glavo ter čaka, trepetajoč po vsem životu, na to, kar bo prišlo: na trume duhov, ki bodo vstale v noči iz razvalin, razkačene nad ljudmi, ki jim ne dajo miru. In dalje teko ure.

Toda kljub vsemu odporu se polašča tudi Mavde nek tajinstven nemir. Tudi ona čuti: nekaj leži v zraku, ki je tako miren, tako nepregiben. Strašna nesreča se približuje, nihče še ne ve kakšna, toda že izteguje svoje nevidne roke... prihaja bližje, bližje.

S pritajenim pogledom se ozre Mavda na Kien-Lunga. Toda on sedi poleg nje nepremično, na videz čisto miren ter gleda sanjavo v vedno bolj medlo in temno postajajočo daljino.

Kakor da razume njen pogled in v njem zakrito vprašanje, spregovori Kien-Lung s tihim glasom: »Se pol ure! Če tudi v tem času ne pride, potem moramo pogni! Dalje ne smemo čakati!«

In potem spreleti tudi njegov obraz tajna groza

20.

— V koči sredi razvalin vlada mir. V enem kotu kloni konzul, v drugem pa, od plamenov ognja ožarjena velika postava starega rabija. Nenadoma dvigne stari svoj glas, da zazvenijo njegove besede kakor skrivnostno šumenje večnosti:

»Pravo pot greš, brat, ko iščeš znamenja preteklosti. Večjega pomena kakor za druge ljudi, je preteklost za nas žide, ker v njej leži naša veličina in le v njej lahko najdemo moč, da prenesemo sedanost in čakamo na prihodnost, ki nas odreši. Pripoveduj bratoni o dnevi naše veličine, da bosta rastle njihova moč in njihovo zaupanje! Brat, Bog Gospod te mi je poslal. V tej uri vem, da si ti tisti, v katerega roke mi je naročeno izročiti svetinjo. Moje oči ne vidijo več tega malega sveta ljudi, dan pa jim je pogled v veliki svet večnosti, ki leži pred njimi odprt kakor knjiga. Poslušaj, brat, kar ti moram povedati, predno odidem s tega sveta. Poslušaj to, kar ne sme umreti knjiga. Poslušaj, brat, kar ti moram povedati, predno te pokliče!«

Rabijeva glava, obkrožena z dolgimi lasmi in vajovito brado, se sklone na prsa. Trenutek, potem se prorokova glava zopet dvigne in v njegovih mrtvih očeh vzplamti svetli žar. Ali so te oči res slepe? Ali ne vidijo dlje, kot zamorejo videti navadni ljudje, kja v stoletja, v temino časov, v večnost?...

...Ali vidiš, brat, tempelj iz mramorja in zlata, tempelj svetega mesta Jeruzalema? Vidiš planete ognja na stopnicah, krog katerih se gneto ljudstvo, osenčeno z dišavami kadila? To ljudstvo čaka na kralja Judov, na Salomona!

Sedaj se odpro zlata vrata, sedaj stopa naprej, on sam v vsej svoji veličini s krono na glavi. Sedaj stopa navzdol po stopnicah, krog katerih se zgrinja ljudstvo. Za njim stopajo duhovni šepetajoč molitve. Kam gre kralj? Zakaj se glase trobente izpred vrat, zakaj blešče oklepi vojščakov, zakaj se vali po ulicah ves narod?

»Brat, kraljica iz jutrove dežele, sabanska kreginja prihaja danes! Tisoč dromedarjev nosi njene zaklade: zlato, drago kamenje in kadila, papige in pave prinaša, da jih položi pred noge kralja, katerega slava in modrost napolnjujeta ves svet.«

In kralj ji gre naproti. Pred njim se razgrinja ljudstvo, klanjajoč svoje glave pred njegovim čelom, hiša modrosti.

»Poslušaj brat, kaj pravijo stara pisma! Tu so vrata Jeruzalema... Pod njenimi oboki stoji kralj. Oblaki prahu se dvigajo po potu iz pušcave.

»Pred vsemi dirja na belem dromedarju kraljica. Prastari slogovini je podobna njena koža, črni kakor noč so kodri, ki ji obkrožajo oči. Lepša je, kakor je bila katerakoli ženska kdaj pred njo!... Z zlato palico priganja svojo žival. Sedaj skoči na zemljo, stoji pred kraljem, pade pred njim na kolena, pred njim, najslajnejšim med sijajnimi. In kralj Salomon se skloni k njej, jo dvigne, jo poljubi na čelo in ljudstvo vzkipi od veselja.

»Za njo se ustavi sijajna čreda dromedarjev in konj, tovrstnih in jezdnih živali, in njeno spremstvo razklada zaklade jutrove dežele ter jih polaga pred kralja.

»Toda ljudstvo ne gleda nanje, ono vidi samo njo, kralja Judov, in njo, kraljico iz Ofira, ki si gledata v oči — veliki človeški par, sreče pijan bodočnosti...«

...In na postelji izpolnitve leži kraljica. Ob njenih nogah sedi kralj s psaltrom v roki. Poje ji pesem hvalečnosti, pesem ljubezni:

»Glej, moja prijateljica, ti si lepa! Žglej, lepa si! Tvoje oči, med tvojimi črnimi kodri, so kakor oči golobice. Tvoji lasje so, kakor čreda koz ostrženih na gori Jilead. Tvoji zobje so kakor črede z obstrženo volno, ki pridejo z vode, ki rode mnogokrat dvejeke in od katerih ni nobena neplodna. Tvoje ustnice so, kakor rožnati trakovi in ljubeznjiva je tvoja govorica. Tvoja lica so kakor granatna jabolka med tvojimi kodri. Tvoj vrat je kakor stolp kralja Davida, sezidan na obrambi grudi, na katerih vise tisočeri oklepi in orožja močnih. Vršička tvojih prs sta kakor dve mladi srti, ki se paseta med vrtnicami. Ko se dan ohladi in izginejo sence, bom šel k gori mirle in k hribu kadila.«

In ona mu odgovori:

Kakor jablan med divjim drevjem, je moj prijatelj med sinovi. Sedim v senci in sladek je sad. Pelje me v vinsko klet in ljubezen je njen opaj. Razveseljuje me s cvetličami in strože z jabolki, ker bolna sem od ljubezni. Njegova levica leži pod mojo glavo, a njegova desnica me boža.

In potem gre neč svojo pot in ure beže. Zari se jutro in kraljica reče tiho: »Tvoj in moj sin, moj najdražji, bodi največji med smrtniki. Tvoja vera je poslala moja vera, ona naj bo tudi njegova. Najin sin naj razširi Gospodovo državo čez ves svet. Toda, on naj ne bo le največji med smrtniki, ampak tudi najbogatejši izmed vseh. Tvoja moč in moje zlato naj mu gradijo pot do višine vseh višin. Njegova naj bo skrivnost, ki je ostala do danes skrita vsem smrtnikom razen mene in velikega duhovna boga Baula. Zaklad Ofira, moj najdražji, pripada najinemu sinu.«

(Dalje prihodačji.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Mala oznanila.

Več gospodov in gospodičen se vzame na hrano. Kosovska cesta 18. 268 3-2

Artillerijska podoficirska sola kupi večje število krav, ki dajejo dovoljno mleka. Prodajalci istih naj se javijo pri adjutantlu v kasarni »Vojvode Putnika«. 261 5-4

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tvrdka R. Bizjak, Maribor. Gospodarska ulica 16. 64

Abonentov na hrano se sprejme v Frankepanovi ulici št. 25, gostilna Mir & Zelenka 312

Dunajski

266

mednarodni velesemeni
(Wiener internationale Messe)
od 19. do 25. marca 1922.

Najugodnejša nakupna priložnost

za vse streke; čez 4400 izložnikov iz tur in inozemstva.

Natančnejša navedila glede potnih ugodnosti in stanovanj potom Wiener Messe A. G., Wien, VII., Messpalast, kakor tudi potom častnih zastopstev v Zagrebu: Depisno mesto avstrijskega trgov. muzeja (Rob. Sereth), Kašičeva ulica 7; »Celeritas«, Jugoslov. transportno društvo z o. z. Arthur Hirschl, Mažuraničev trg 5; Avstrijski urad za potne liste Trg sv. Marka 2.

Da mojim cenj. klijentom dam priložnost se

slikati v kostumih

imam na pustni torek odprt atelje tudi zvečer od 19. do 21. ure.

Atelje za slikarstvo V. Vlašič, Maribor
Gospodarska ulica 23. 311

POTNIKE ali ZASTOPNIKE

isče velika tovarna likera, rum, konjaka in ostalih spiritusov. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta. 236 10-10

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Nepozabni naročniki!

Naznanilo!

211 Svojim cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da imam krasno češko in angleško blago za moške in damske obleke, katere izdelujem v lastni delavnici po najmodernejšem kroju in najnižjih cenah. — Za obilen obisk se priporočam

Dominik Fabjančič, krojač za gospode in dame
MARIBOR, Jurčičeva ul. 5, I. nadst.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, skrbni oče, brat, tast, dedec itd., gospod

Ivan E. Weixl

nadučitelj v p.

v nedeljo, dne 26. t. m. po zelo dolgi in mukepolni bolezni, previden s tolažili svete vere v 70. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v torek, dne 28. t. m. ob pol 15. uri (pol 3. uri popoldne) iz hiše žalosti v Mariboru, Trg svobode št. 3, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Maša zadušnica se bo opravila v sredo, dne 1. marca ob 7. uri v jutro v frančiškanski cerkvi.

Bodi mu ohranjen blag in časten spomin!

Maribor, dne 27. svečana 1922.

Terezija Weixl, roj. Fišer, soproga. Vilko Weixl, veletrgovec, Karel Weixl, uradnik, dr. Slavko Weixl-Vesnik, odvetnik, dr. Brunon Weixl, zdravnik, sinovi. Oroslava Hercog, roj. Weixl, Ivanka Antolič, roj. Weixl, trgovka, Milka Rihtarič, roj. Weixl, hčerke. Elizabeta Jug, roj. Weixl, nadučiteljeva soproga, sestra. Dragotin Hercog, trgovec, Ivo Antolič, ekonom, Peter Rihtarič, drž. živinozdravnik, zeli. Tončka Weixl, roj. Trampuš, Marija Weixl, roj. Kerše, Desanka Vesnik, roj. Bečejac, snaha. Svaki, svakinje, vnuki in vnukinje.

Posebna naznanila se ne razpošiljajo.

310